

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Gods Heilbezoek

"Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte"

Lukas 1:78

Hoe horen we hier de diepte doorklinken, van wat Kerstfeest betekent! Kerstfeest is het niet geworden vanuit de mens, maar vanuit God. De priester Zacharias zingt ervan bij de geboorte van Johannes. Een tijd is zijn mond gesloten geweest, maar op de dag van de besnijdenis wordt zijn mond geopend om God te loven. Maar dan blijft hij niet staan bij het geboren kind Johannes. Het gaat om Christus en Zijn komst. Johannes is Zijn wegbereider, maar de Koning Zelf brengt vergeving der zonden en de kennis der zaligheid.

Ziet hoe Zacharias van het wonder in het komen van die Koning zingt. De Heilige Geest geeft hem opening in de grootheid van het Heilsbezoek Gods. Dat wonder is in zijn diepte niet weer te geven. Zacharias vertolkt het door een bijzondere uitdrukking. Zo legt God zelf het grote van het heilgeheim in zijn hart en op zijn lippen. De Opgang uit de hoogte...!

Eerst spreekt hier het doorbrekend licht van de zon. Het komen van de Zaligmaker is de Opgang van de Zon der gerechtigheid. Het gebeuren in de schepping is bekend. Na de donkerheid komt het licht. De nacht is schrikwekkend. Wij spreken van bange nachten. Zij zijn het beeld van de zonde en de dood. Wij hebben door eigen schuld die nacht over ons leven gebracht. De mens kan de nacht alleen maar erger maken. Alleen in de komst van Christus is de zon opgegaan.

Alleen in Hem is er licht en leven door de gerechtigheid, die verworven

wordt. Doch wat wonderlijk is het hier dan. Niet te verstaan door ons verduisterd verstand. Hij is de Opgang uit de hoogte! Zo zien wij in de natuur de zon niet opgaan. De zon komt veeleer uit de diepte op voor ons gezicht. Toch... Zacharias kan en behoeft het niet anders te zeggen. In het komen van Christus komt God uit de hoogte. Hier is het souvereine, het niet door de mens te berekenen. Hij komt niet op uit iets van beneden. Hij komt op uit de hoogte en tegelijkertijd uit de diepte van Gods barmhartigheid. "Door de innerlijke bewegingen van Gods barmhartigheid." Dat is de diepste grond. Die laat zich niet verklaren, alleen bewonderen door het levend geloof. Tegen de achtergrond van eigen nacht en onmogelijkheid blijft hier het wonder over en wordt het nameloos groot. Hier wordt de barmhartigheid Gods verheerlijkt. Het is die God, Die geen vreemde is voor Zijn Kerk. Zacharias zingt van "onze" God. Hij heeft Zijn Goddelijk hart geopend voor armen en ellendigen. Alles is uit God Zelf voortgekomen. Hier gaan de bronnen open van Gods ontferming, van Gods vrije verkiezende liefde, die door niets in de mens bewogen is geweest. De ellende en de onmacht waren zo groot, dat alleen beweging vanuit God verlossing kon brengen. Zijn innerlijke bewegingen! Eigenlijk staat er: Zijn ingewanden als de zetel van Zijn liefde en ontferming. "Met het oog op een gunstbewijs zo groot als dit spreekt Zacharias naar betamen de lof van Gods ontferming uit en niet tevreden met het bloot noemen van die weldaad, zegt hij dat de verlossing die door Christus aangebracht is, vrucht is van de ingewanden zelf der barmhartigheid Gods" (Calvijn). God schrijft boven de kribbe

van Bethlehem: geen recht, geen verdienste, alleen vrije barmhartigheid, eenzijdige en vrije gunst! Anders kan het nooit Kerstfeest worden.

Hebben we dat door genade ontdekt? Het komen Gods in Christus wordt ons gepredikt. Het verkondigt allereerst onze donkerheid. Wij hebben de deuren naar God toe dicht gedaan in het verloren paradijs. We doen het elke dag opnieuw. Daar is geen verwachting van ons uit. Helaas menen we dat van nature wel en proberen in eigengerechtigheid een weg te zoeken. Alleen in het licht van de ontdekkende werking van Gods Geest wordt het waar, dat ik zo ver weggezonden ben, dat er van mijn kant geen mogelijkheid is. Daar leer ik mijn ongerechtigheid bewenen en op al mijn eigengerechtigheid de dood schrijven. Ga er niet aan voorbij, welk een liefde er in Gods heilsbezoek in Christus spreekt. Daar is een mogelijkheid voor de grootste zondaar in de weg van bekering en geloof. Hoe dringend en liefelijk nodigt de Heere in de tijd der genade!

Dan wordt voor allen die God vrezen, de diepe ondertoon op het Kerstfeest: "Door de innerlijke bewegingen van de barmhartigheid onzes Gods..." In die diepte is geen einde te vinden. Daarin wordt het Kerstfeest in beleving. Dan wordt de lof des Heeren bezongen:

*"Lof zij de God in Israël
De Heer' Die aan Zijn erfvolk dacht
En door Zijn liefderijk bestel
Verlossing heeft teweeggebracht"*

Ds. D. Slagboom.

Van de administratie

We konden in de afgelopen periode 2 nieuwe abonnees inboeken en ontvingen f 124,- aan giften. Hartelijk dank hiervoor.

Voor de school in Dundas had ds. Blom een rekening op de Rabobank in

Meerkerk. Deze rekening is nu overgeschreven naar de Rabobank in Alphen a.d. Rijn. Giften en kollekten kunnen nu dus overgemaakt worden naar de bank, rek.no. 3413.58.053.

De tennaamstelling van de rekening is Rehoboth Christ School Society Dundas Hamilton, Toussaintplein 20, 2406 XL Alpen a.d. Rijn. Het giro-nummer van de bank is 43984.

Dit nummer van Bewaar het Pand dat u nu voor u heeft is alweer het laatste nummer van deze jaargang. Het jaar 1992 is omgevlogen of misschien beter gezegd, wij zijn door dit jaar gevlogen. Psalm 90 zegt: Wij vliegen daarheen. Waarheen? Er zijn maar twee bestemmingen. Eeuwig wel of eeuwig wee. Ons blad heeft getracht u de weg te wijzen waarop wij gebracht moeten worden en die wij moeten gaan ten eeuwigden leven.

Het zou voor ons allen tot zegen zijn als we persoonlijk die weg mogen bewandelen, die ontsloten is in de Heere Jezus, die gezegd heeft: Ik ben de weg, de waarheid en het leven.

Zijn komst in het vlees mogen we in deze dagen weer gedenken. Zijn zegen wensen we al onze lezers, onze redactieleden, onze commissieleden en de medewerkers van de drukkerij

van harte toe met de komende Kerstdagen en voor het jaar 1993, dat voor ons ligt.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alpen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

In dit nummer van "Bewaar het Pand" treft u het laatste verslag aan over de Generale Synode 1992 te Apeldoorn gehouden. We zeggen de schrijver, ds. M. v.d. Sluys, hartelijk dank voor het weergeven van de zaken die op de Synode zijn behandeld.

Tevens vindt u in dit nummer het eerste artikel uit een serie over het boek "De Gezonde Gelovige" van Thomas Shepard, geschreven door ds. J. Veenendaal van Katwijk aan Zee. Wij zijn zeer verheugd dat hij zich bereid heeft verklaard een serie artikelen voor ons blad te schrijven.

Het laatste nummer van de 27e jaargang van ons blad ligt voor u. Het volgende nummer zal D.V. verschijnen donderdag 14 januari 1993. Dit in verband met de tussenliggende Kerst-

dagen en de jaarwisseling. Graag heb ik dan de copie van de diverse scribenten binnen op donderdag 7 januari. Nog enkele dagen en het jaar 1992 behoort tot het verleden. De gedachten zullen zich vermenigvuldigen. Blijde en droevige dingen zullen voor de aandacht komen. Meerdere lezers van ons blad zijn de weg van alle vlees gegaan. In het bijzonder denken wij aan het heengaan van ds. G. Blom die zoveel jaren zoveel voor ons blad heeft mogen betekenen en tot het laatst toe heeft mogen arbeiden in de gemeente van Meerkerk. De Heere gedenke de nagelaten betrekkingen, in het bijzonder zijn dochter die zolang aan de zijde van haar vader heeft mogen staan.

De Heere geve Zijn knechten de komende weken te spreken en sterke ook de ouderlingen die tot het lezen van een preek geroepen worden. De Heere doe Zijn Woord nog rijke ingang vinden in de harten van jong en oud naar Zijn welbehagen.

Wat het komende jaar betreft wensen wij Gods zegen toe aan al onze lezers, aan de leden van de redactiecommissie, aan de leden van het bestuur en aan de medewerkers van de drukkerij.

AvH.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" opzenden naar: Ds. A. van Heteren, Bruijgomstraat 2, 4251 EP Werken-dam. Telefoon 01835-1113.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Verontrustende ontwikkelingen (2)

Coma geeft mens een ander bewustzijn

Het kwam mij ter ore dat een jongen een bromfietsongeval had gekregen waardoor hij in coma was geraakt. Na enige tijd in coma gelegen te hebben bracht men ter sprake of het maar niet beter zou zijn de stekker eruit te trekken. Het was immers hopeloos en wat zou er eventueel nog van de jongen terecht komen.

Maar de familie verzette zich daartegen. De moeder zei dat zij geloven mocht dat haar jongen weer bij zou mogen komen. Dit is inderdaad gebeurd, hij is ontwaakt uit zijn coma. Later zei de jongen dat hij gehoord had dat men erover sprak de stekker eruit te halen. Is het niet ontzettend? Dit voorval en datgene wat ik las in "Vita Humana" Tijdschrift voor medische ethiek, uitgave van het Nederlands Artsen Verbond, bracht mij ertoe dit artikelje te schrijven. Doel van het Nederlands Artsen Verbond is de bestudering van de ethische grondslagen van het medisch handelen en bevordering hiervan binnen de medische professie. Hierbij

wordt uitgegaan van de onvoorwaardelijke onschendbaarheid en beschermwaardigheid van het leven van de mens, ongeacht het stadium en de toestand waarin die mens zich bevindt.

Een verpleegkundige

We lazen van een verpleegkundige die al vele jaren in de verpleging werkzaam is. Zij zegt dat er vroeger in de nabijheid van een comateuse patiënt nooit hardop over zijn toestand mocht worden gesproken. Het was algemeen aanvaard dat zo'n patiënt tot het laatst toe menswaardig verpleegd moest worden. De verpleegkundige stelt dan de vraag of men zich er vroeger beter van bewust was dat zo'n patiënt nog bewust zou kunnen horen en voelen dan in onze tijd.

De vraag wordt inderdaad veel gesteld of er in comateuse toestand nog sprake kan zijn van bewustzijn, dus een weten van wat er rondom de patiënt gebeurt, een in zich opnemen van bepaalde dingen die gedaan en gezegd

worden en een zich herinneren van die dingen. De comateuse patiënt reageert niet meer op prikkels die van buiten komen. Als je tot hem spreekt komt er geen reactie. Als je hem knijpt komt er geen pijnlijke trek op het gelaat. Het lijkt alsof alles langs zo'n patiënt heengaait. Maar is dat ook zo?

De bovengenoemde verpleegkundige heeft een zoon die te kampen heeft met epilepsie-aanvallen. Tijdens zo'n aanval reageert hij absoluut nergens op. Al trek je hem aan zijn haren, er komt geen reactie. Je zou denken dat alles langs hem heengaait. Maar deze verpleegkundige zegt dat als haar zoon weer is bijgekomen hij heel goed heeft verstaan wat er is gezegd en wel terdege heeft gevoeld wat men met hem heeft gedaan. Het deed dan ook echt pijn, zo zegt die zoon, maar ik kon er totaal niet op reageren. Blijkbaar zit er dan tijdens zo'n aanval een bepaalde blokkade in de hersenen. Zo zou het toch ook bij langdurig comateuse patiënten kunnen zijn. Je moet er niet aan denken dat aan zulke patiënten voedsel en vocht zou worden onthouden en dat er over hun toestand wordt gepraat in hun nabijheid. Een ontstellende zaak voedsel en vocht te laten onthouden om ze zo te laten sterven.

Een gewezen patiënt

De Britse journalist Geoffrey Lean raakte vorig jaar in coma, kwam nadien bij en heeft zijn opmerkelijke ervaringen uit deze periode beschreven. We geven verkort weer wat hij heeft meegemaakt. Tien dagen voor het uitbreken van de Golfoorlog kreeg hij een scherpe pijn in de maag. Het werd noodzakelijk geacht een operatie te ondergaan. Een maand later werd hij pas wakker op de afdeling intensieve care van het ziekenhuis. Door heel veel complicaties was hij na de operatie in coma geraakt. De journalist beschrijft dat hij in zijn coma niet onbewust was. Hij kon niet zien, maar wel horen en voelen. Hij voelde dat hij bewogen werd als men met hem bezig was. Ook hoorde hij dat ze tegen hem zeiden dat ze zijn bloeddruk kwamen opnemen. Hij voelde daarbij ook de band die om zijn arm werd gespannen en ook hoorde hij als er tegen hem gezegd werd dat hij een spuitje zou krijgen en merkte hij het inderdaad als dat spuitje gegeven werd, want hij voelde de naald naar binnen gaan. Als zijn vrouw op bezoek was voelde hij haar vingers tussen de zijne. Hij hoorde haar spre-

ken. De journalist beschrijft ook dat hij wanhopig probeerde contact met zijn vrouw te krijgen. Maar hij kon zijn ogen niet open doen en kon evenmin spreken. Veel van wat er gebeurde drong tot hem door. Hij wist dat de Golfoorlog begon. Ook wist hij dat een andere specialist op een gegeven moment de behandeling overnam en ook wist hij waarvoor hij behandeld werd. Ook merkte hij tot tweemaal toe dat hij bijna overleden was. Op een gegeven moment gleed hij vanuit zijn coma de werkelijkheid weer in. Vanwege de opening die men in zijn hals had gemaakt kon hij niet spreken. Hij kan alleen de lippen, de ogen en de vingertoppen bewegen. Drie weken later kon hij weer spreken. Nog weer drie weken later kon hij een boek vasthouden om te lezen. Hij werd overgebracht naar een andere afdeling om verder te mogen herstellen. Vier maanden is hij daar behandeld. Langzaamaan leerde hij daar de dingen weer aan, die hij vroeger als vanzelfsprekend beschouwde. Het nam weken om weer te leren staan en weer te leren lopen. Nu is hij weer aan het werk en men zegt dat hij weer geheel zal herstellen. Ook al kon de man dus tijdens zijn coma niet reageren, hij heeft wel degelijk gehoord wat er gezegd werd en gemerkt wat er gedaan werd. Zelfs het uitbreken van de Golfoorlog was niet langs hem heengegaan. We mogen hieruit toch wel concluderen dat hij tijdens zijn coma kon horen en voelen. Hij had in die periode blijkbaar een ander bewustzijn.

Coma is geen hersendood

Tussen hersendood en coma is een groot verschil. In het boek "Christelijke oriëntatie in medisch-ethische onderwerpen" (Amsterdam 1992) lezen we op blz. 169: "Tenslotte zij opgemerkt dat een toestand van hersendood nooit verward mag worden met een coma. Bij een coma is de hersenstam nog intact, de patiënt kan zelfstandig ademen en er is sprake van een waak- en slaapritme. Bij comapatiënten mogen dus geen organen weggenomen worden voor transplantatiedoeleinden. Dus wie hersendood is is dood ook al worden hart en longen een aantal dagen machinaal in tact gehouden. Wie in coma ligt is niet dood. De situatie kan zeer ernstig zijn, voor omstanders uitzichtsloos lijken, de dood is nog niet ingetreden. Wie een coma-patiënt wil laten sterven, moet iets doen. Bij hersendood is dat

volgens de artsen anders. Na een aantal dagen vervalt het lichaam in dusdanige mate dat dit proces door de machine niet kan worden tegengehouden. Wil men iets doen voor die paar dagen, dan zet men de machine uit. Daarmee laat men dan eigenlijk niet iemand sterven, maar de artsen laten dan de dood, die in feite al is ingetreden in de hersenen, verder het lichaam binnengaan. De machine nam kunstmatig de plaats in van de hersenen. De hersenen regelen immers de hartslag en de ademhaling. Dit deed nu de machine, terwijl de hersenen al waren uitgevallen. Wie een hersendode niet langer behandelt begaat geen overtreding tegen het gebod: Gij zult niet doodslaan. Wie een coma-patiënt de nodige zorg onthoudt, overtreedt echter wel het gebod des Heeren. Een coma-patiënt mag niet als een hersendode beschouwd en behandeld worden. Er moet daarom ook goed onderscheiden worden tussen hersendood en coma, waarbij de hersenen wel voor een groot deel beschadigd kunnen zijn, maar toch nog niet dood zijn.

Wrede barmhartigheid

U herinnert zich misschien nog wel dat we indertijd geschreven hebben in ons blad "Bewaar het Pand" naar aanleiding van het feit dat toestemming werd gegeven om voedsel en vocht te onthouden aan iemand die reeds lang in coma verkeerde met het doel die persoon te laten sterven. Dat is toen ook inderdaad gebeurd. Voedsel en vocht is onthouden en de persoon is overleden. We hebben niet van strafvervolgning gelezen. Velen gaven als hun mening te kennen dat dit de juiste oplossing was. Dit was een daad van barmhartigheid die verricht was.

In het licht van bovengenoemde voorbeelden is het toch wel om van te huiveren. Als iemand in coma inderdaad kan horen en voelen, is het dan niet zeer onbarmhartig om voedsel en vocht te onthouden? Het valt niet uit te sluiten dat dit dan ook bemerkt wordt. Het valt ook niet uit te sluiten dat datgene wat bij het bed van zo'n persoon wordt gesproken inderdaad wordt gehoord, ook al kan de patiënt zelf niet terugreageren. We kunnen alleen maar besluiten met de conclusie dat de barmhartigheden der goddelozen wreed zijn. Wie tegen Gods Woord ingaat, wie de Heilige Schrift niet tot richtsnoer neemt in al zijn handelen, ook in zijn medisch handelen, komt tot zulke dingen. Komt tot overtreding van het gebod: Gij zult

niet doodslaan. Blijkbaar mogen in ons vaderland mensen in coma, mensen met een ander bewustzijn, gedood worden. Wie nog kan horen en voelen leeft nog. Wie zo'n persoon doodt door voedsel en vocht te onthouden overtreedt het gebod: Gij zult niet doodslaan. Bedreigt ons niet het

gevaar dat wij wennen aan het feit dat coma-patiënten gedood worden? Of mag het u werkelijk verontrusten? Bent u er bezorgd over dat het medische handelen al minder in overeenstemming is met de geboden des Heeren?

Ds. A. van Heteren.

De Generale Synode (7)

De derde vergaderweek (slot)

De laatste dagen van de Generale Synode is verschillende malen in comité vergaderd. Kort noemen we nu de besluiten zonder daarmee uit te spreken dat we het werk van betreffende deputaten of overige instructies van minder belang achten.

Berijmde Schriftgedeelten

Omdat in onze kerken naar KO-69 geen gezangen of liederen uit het Liedboek behoren gezongen te worden is de op de Generale Synode 1980 besloten om voor hen die daar prijs op stellen een proefbundel uit te geven van berijmde Schriftgedeelten. Er zijn in die achterliggende tijd echter geen nieuwe geschikte berijmingen meer gevonden. Opgedragen werd nu na te gaan welke berijmingen opgenomen dienen te worden in een definitieve bundel.

Aanvaard werd ook de intentie van de instructie om een bundel orgelzettungen voor de Schriftberijmingen te vervaardigen en zo mogelijk uit te geven.

Onderlinge Bijstand en Advies

Er zijn gemeenten waar het ledental terugloopt of zo klein is dat men nauwelijks een eigen predikant kan beroepen. De mogelijkheden van bijstand werden verruimd. Besloten werd dat aan kerken met minder dan 200 zielen bijstand kan worden toegezegd tot ten hoogste 30% van de predikantskosten en aan kerken met minder dan 150 zielen ten hoogste 40%. Daarnaast zijn er nog regelingen van gedeeltelijke teruggave van de afdracht kerkelijke kassen en bijdragen in de kosten van ver- of nieuwbouw van kerk of vergaderruimte.

Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)

De overwegingen en de discussies zijn een vorige maal weergegeven. We noemen nu alleen de uitspraken en besluiten.

Als eerste werd uitgesproken om niet

te voldoen aan het verzoek om ons alsnog uit te spreken over de publicaties van een Apeldoornse hoogleraar en ook niet om ons tegenover de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt uit te spreken over de Nederlandse Gereformeerde Kerken.

Ten tweede sprak de Generale Synode uit dat het gesprek over het belijden omtrent de kerk dient te worden voortgezet.

In de derde plaats sprak de synode uit dat de verschillen met betrekking tot de toeëigening des heils verder besproken dienen te worden opdat ze zo mogelijk weggenomen kunnen worden.

En ten vierde sprak de Generale Synode uit dat er geen verdere stappen op de weg naar kerkelijke eenheid kunnen worden gedaan als er omtrent het belijden inzake de kerk en de toeëigening des heils geen voortgang wordt bereikt.

Besloten werd ten eerste om de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt te verzoeken het gesprek voort te zetten.

Ten tweede werd deputaten opgedragen de genoemde punten te bespreken.

Als derde en nieuw element werd na bespreking in de Generale Synode ook besloten om deputaten op te dragen de verschillen duidelijk te formuleren en zich te bezinnen op de vraag hoe ernstig die verschillen zijn. De volgende Generale Synode kan zich dan uitspreken of en in hoeverre deze zaken de voortgang op de weg naar eenheid belemmeren.

Ten slotte zullen deputaten zich tot de kerkeraden wenden met de vraag welke contacten er zijn met de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt en waartoe die geleid hebben.

Nederlandse Gereformeerde Kerken

Ook hier noemen we alleen de twee uitspraken en vier besluiten.

Uitgesproken werd dat zolang de verschillen met betrekking tot de toeëigening des heils en het functioneren ervan blijven bestaan, deze een belemmering vormen voor kerkelijke eenheid.

Tevens werd uitgesproken dat deze verschillen verder besproken dienen te worden om ze uit de weg te kunnen ruimen.

Besloten werd ten eerste om aan de Nederlandse Gereformeerde Kerken te verzoeken het gesprek over de toeëigening des heils en de kerkregering voort te zetten.

Vervolgens werd deputaten opgedragen om de verschillen en vragen te bespreken aan de hand van hun bezinning wat de confessie over dit onderdeel zegt. In de gesprekken over het Akkoord van Samenleven zal ook aan de orde moeten komen het functioneren daarvan. Aandacht zal gegeven moeten worden aan de diverse ontwikkelingen die de weg naar verdere eenheid belemmeren.

Het derde besluit is gelijk aan de beslissing inzake de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt. De verschillen moeten geformuleerd worden om de vraag te kunnen beantwoorden of verdere eenheid belemmerd wordt.

Tenslotte bepaalde de Generale Synode de kerken dringend te adviseren bij het onderhouden van contacten met de Nederlandse Gereformeerde Kerken de eenheid binnen eigen kerkverband te bewaren en alles in het werk te stellen om het onderlinge vertrouwen te bevorderen.

De aanwezige Nederlandse Gereformeerde predikanten werd na dit besluit gezegd dat gebleken is dat het hen ernst is. Wij hebben gezegd dat er bij ons ernstige verschillen zijn. Gevraagd werd om nog een mijl met ons mee te gaan.

Christelijk Gereformeerde Kerk R'dam-C en Nederlandse Gereformeerde Kerk R'dam-Overschie

In 1984 diende op de najaarsclassis R'dam een instructie van R'dam-C om toestemming te verkrijgen tot nauwere samenleving met Nederlandse Gereformeerde Kerk R'dam-Overschie. Na een lange kerkelijke weg is tot op heden de classis van oordeel dat niet volledig is voldaan aan het gestelde in bijlage 8 van de kerkorde.

De Generale Synode oordeelde dat ook, maar was wel van mening dat de classis haar besluit alsnog schriftelijk dient te onderbouwen. De Generale Synode oordeelde ook, dat de kerke-

raad nog niet volledig heeft voldaan aan het verzoek van de classis om schriftelijke verslaglegging van de samensprekingen over de prediking te geven.

Het appel van R'dam-C tegen de Particuliere Synode van het Zuiden werd verder door de Generale Synode afgewezen.

Besloten werd een Generale Synodale commissie te benoemen om bij de behandeling van deze zaak bijstand te verlenen.

Bij R'dam-C wordt er op aangedrongen om met de Nederlandse Gereformeerde Kerk R-dam-Overschie nog samen te spreken over wat geschreven staat in de acta Generale Synode 1989 p. 274. Daar worden onder 4a-d als punten van bespreking aangaande de prediking o.a. genoemd:

- hoe is de zienswijze in de Nederlandse Gereformeerde Kerken inzake het deelachtig gemaakt worden van het heil door de Heilige Geest?
- hoe wordt recht gedaan aan de noodzakelijkheid van de wedergeboorte?
- hoe komt in de prediking aan de orde het werk van de Heilige Geest in de mens in het licht van de DL?
- welke garantie is er voor de binding aan en ondertekening van de belijdenis?

Financiën

In comité werd ook over de hoogte van de verschillende kerkelijke kassen gesproken. Tenslotte werd het totaalbedrag voor de komende drie jaar vastgesteld op f 70,- per lid.

Bij de bespreking was betrokken geweest het rapport dat taken en prioriteiten van de deputaatschappen had beoordeeld. Eén van de conclusies was dat de zittingsduur van deputaten beperkt moet blijven tot 15 jaar.

Theologische Universiteit

Op grond van verkregen opheldering voor het curatorium na een geruchtmakend interview in een tijdschrift werd door de Generale Synode besloten om goedkeuring te hechten aan de herbenoeming van prof. dr. M. Boertien tot studiebegeleider voor het bijvak Judaïca.

Tevens werd het nieuwe reglement voor de Theologische Universiteit vastgesteld. De belangrijkste wijziging is de verlenging van de studieduur tot zes jaar i.v.m. de verplichte doctoraal studie. Wie tot de studie toe-

gelaten wil worden moet het VWO-diploma bezitten. Zij die een diploma van de Agrarische of Technische Hogeschool, Pedagogische of Sociale Academie bezitten kunnen ook toegelaten worden.

Kerk en Bedrijfsleven

In een aanvullend rapport bericht de commissie dat de industriepredikant voor 15% werkt in dienst van deputaten en 25% gebruikt voor studie.

Omdat een predikant voor onbepaalde tijd is beroepen brengt dat financiële en morele verplichtingen met zich mee die in principe onbeperkt zijn.

Besloten is dat het industriepastoraat in de huidige vorm beëindigd wordt, zo mogelijk op 1-1-1996.

Israël

In tweede ronde werd in kritische zin over het Ojec gesproken. Officiële figuren van het Ojec beroemen zich er op dat zij veranderingen in de aangesloten kerken teweeg gebracht hebben. Naar buiten vaart het Ojec echter een koers die precies tegenover de onze is. Deputaten werden herinnerd aan het besluit van Generale Synode 1986 om binnen dit orgaan een Bijbels theologisch verantwoord geluid te laten horen.

Tegenover het voorstel van deputaten om de naam te veranderen in Kerk en Israël, besloot de Generale Synode om dit voorstel niet over te nemen. Ook het voorstel van de commissie om zich op een eventuele naamsverandering te bezinnen werd verworpen. Opgedragen werd om zich te bezinnen op contacten met Christian Witness to Israël.

Onderwijs

De commissie rapporteerde dat het deputatenrapport in mineur staat. Men is teleurgesteld over de minimale belangstelling voor het christelijk onderwijs onder vele kerkleden en kerkeraden.

Het samenstellen van de classicale commissies blijkt nauwelijks van de grond te komen. Deputaten werd opgedragen zich te bezinnen op de oorzaken daarvan en zo mogelijk de regionalisatie voort te zetten. De adviseur gewaagde van een zeer zorgwekkende situatie. Deputaten moeten doorgaan met het toerusten van de kerkleden. Het bezinningsrapport over de Reformatorische en Vrijgemaakte Gereformeerde scholen zal daartoe aan de kerkeraden worden toegezonden.

De Wekker

Deputaten melden dat zij naast de bekende kritiek ook veel waardering ontvangen. Beiden stimuleren de redactie. De commissie oordeelde dat er blijvend praktisch geestelijke leiding gegeven dient te worden aan het Schriftuurlijk-bevindelijk leven. De hoofdredacteur merkte op dat dit ook het streven is, maar dat er helaas weinig scribenten waren. De terugloop van 1.300 abonnees in de achterliggende 30 jaar heeft naast de concurrentie van bijv. Het Kerkblad van het Noorden ook te maken met het oudere lezersbestand.

Bijbelvertaling

Na de Nieuwe Vertaling van 1953 kwam het bestuur van het Nederlands Bijbelgenootschap tot de overtuiging dat begonnen moest worden met een nieuwe vertaling in het hedendaagse taalgebruik. Het moet een interconfessionele en oecumenische vertaling worden van protestanten en rooms-katholieken samen. Contact werd gezocht met de Raad voor Contact en Overleg, waarin 14 geloofsgemeenschappen en 5 bijbelorganisaties vertegenwoordigd zijn.

Onze kerken hebben volgens de acta van 1980 art. 153 met dit orgaan gebroken juist gezien hun publicaties, en ondanks hun vraag om toch onze inbreng te blijven geven.

Nu werd door het Nederlands Bijbelgenootschap aan onze kerken gevraagd of het onze intentie is om een bijbelvertaling voor breed kerkelijk gebruik tot stand te brengen.

Verzocht werd om personen te noemen die geschikt zijn om als supervisors op te treden. Zij vormen een raad die het werk van een vertaalteam toetsen en tevens de toekomstige gebruikers representeren. De hoogleraren van de vakgroep Bibliologie van onze Theologische Universiteit zijn reeds op persoonlijke titel betrokken bij het vertaalproject. Na afwijzing in de Generale Synode kwam de commissie met het nieuwe voorstel om de brief van het Nederlands Bijbelgenootschap voor kennisgeving aan te nemen.

Afsluiting

Het laatste punt van bespreking was de benoemingen voor de verschillende deputaatschappen waarin de breedte van het kerkelijk leven zijn afspiegeling vindt.

Besloten werd dat de volgende synode D.V. zal vergaderen in Zierikzee.

Aan het einde van de vergadering gekomen dankt de praeses alle leden van de synode voor de goede samenwerking. De vorige avond was dat al gedaan voor de medewerking van de leden van de kerken in Apeldoorn, die aan de Generale Synode ook een herinnering aangeboden hebben. Ondanks de spanningen die er waren is aan het slot te zeggen dat men elkan- der in liefde verdragen heeft.

De assessor herinnerde de praeses daarbij aan de trouw des HEEREN. Op deze dag was het juist 29 jaar geleden dat prof. W. Kremer hem in het ambt bevestigde te Kerkwerf/ Haamstede.

In het slotwoord wijst ds. J. Westerink

tenslotte op het kerkelijke zegel: en toch niet verteerd. Ziende op Gods heiligheid en onze onwaardigheid is dat een wonder. Het is omdat de Koning van de Kerk verteerd werd. Nog wordt de prediking van vrije genade onder ons verkondigd. In de HEERE is alles te vinden voor mensen die niets hebben. Die prediking heeft toekomst.

Want de zaligheid is van onze God en van het Lam. Hij geve ons dienst- knechten te zijn, zolang Hij het leven geeft.

Na Schriftlezing en gebed werd daar- van nog gezongen: Daar zullen... die Zijn naam beminnen erflijk wonen.

MvdS.

De Gezonde Gelovige

Een verhandeling van de evangelische bekering; Ontdekkende het werk van Christus' Geest in de Verzoening eens zondaars met God.

Door *Th. Shepard*, bedienaar des Heiligen Evangelies te Cambridge in Nieuw-Engeland.

In een aantal artikel willen wij onze aandacht bepalen bij dit werk van Th. Shepard. Op 27 juli 1681 stierf Daniël Cargill op het schavot, een begena- digd Schots prediker. Zijn laatste woorden waren: "Welkom Vader, Zoon en Heilige Geest, in Uw handen beveel ik mijn geest."

Naast hem stond een volgende marte- laar zijn jonge vriend Walter Smith, jong in jaren, oud in de genade. Een ogenblik voor deze op het schavot stond, blikkende in een geopende hemel, Zijn dierbare Meester aan- schouwend, liet hij zijn vrienden weten, dat volgens zijn arme bevat- ting en begrip, het boek *van mr. Thomas Shepard: De Gezonde Gelo- vige* het gezondste en zuiverste boek was, dat zij ooit konden tegenkomen. Welnu bij de inhoud van dit boek wil- len wij elkaar in hoofdlijnen bepalen. Ik geef nu echter eerst een korte levensschets van Thomas Shepard, ontleend aan het mooie boekje over Th. Shepard van B. Florijn: *Thomas Shepard, Zijn leven, tijd, vrienden en werk*.

Geboorte en jeugd

Thomas Shepard werd geboren in Towcester in Northampton, in Engeland op 5 november 1605. Zijn vader had daar een zaak en het ging hem goed met zijn groot gezin van

twalf kinderen. De moeder van Thomas Shepard was een Godvre- zende vrouw, die zeer teer leefde en toch juist daardoor "vaak zeer aange- daan was in haar geweten, soms tot aan de grenzen van waanzin" werd daarna liefelijk opgericht en bracht haar latere dagen door in grote geeste- lijke vrede. Veel bad zij voor en met haar kinderen in het bijzonder met haar jongste kind Thomas. Zij stierf toen hij ongeveer vier jaar oud was. In Towcester breekt een epidemie uit. Verschillende leden van het gezin sterven. Thomas wordt gezonden naar zijn grootouders in Fossecut, een klei- ne duistere en slechte plaats, een aller- blindst vlek, later zo door Shepard genoemd. Na de epidemie komt hij weer thuis. Zijn vader hertrouwt. De tweede vrouw zet de vader tegen zijn kind op, opdat haar kind geboren uit dit huwelijk des te meer in de liefde van de vader zal delen. Het leven van Thomas Shepard was al spoedig een droevig leven. Hij gaat naar school, maar de strenge en gruwelijke meester doodt in hem alle lust tot leven, zodat Thomas liever de varkens verkiest te hoeden, dan langer op school te zijn. Op tienjarige leeftijd verliest hij zijn vader. Zo bleef hij op die leeftijd als wees achter. Zijn stiefmoeder ver- waarloost hem zo, dat zijn broer John hem tenslotte in huis neemt. Veel lief- de mocht hij van zijn broer ondervin- den. Tegelijk in die tijd wordt hij een leergierige jongen.

Op vijftienjarige leeftijd wordt hij geschikt geacht voor de universiteit. Alhoewel hij een ernstige gewoonte had om te bidden onder de druk der aanvechting miste hij naar eigen zeg-

gen elke genadevolle kennis van God in Christus. Zeer ruw en jong wordt hij toegelaten tot het Emmanuel College te Cambridge in 1619. Het was een puriteins college en stond in Shepards dagen onder leiding van de reeds bijna honderdjarige puritein Lawrence Chaderton, een man van grote godzaligheid.

Men noemde hem de puriteinse Methusalem. Onder hem studeerden de godzalige *Thomas Hooker*, *John Cotton*, en vele anderen. De bekende *dr. John Preston* werd de opvolger van Chaderton. Ook de bekende *William Perkins* heeft gestudeerd aan dit college. Thomas Shepard leefde echter ondanks vele indrukken slordig en goddeloos. Het gesprek met een student, die hem wees op het ontzet- tende gevaar buiten Christus te zijn beteugelde zijn leven, maar toch ging hij door. Vervolgens hoorde hij enige Godvrezenden spreken over de toorn van God, geopenbaard van de hemel over alle ongerechtigheid en godde- loosheid der mensen. Het aanhoren van dit gesprek werd opnieuw een middel om hem te brengen tot het ver- borgen gebed om die vreselijke toorn te ontkomen. Maar weer gaat hij door. Op een zaterdagavond komen enkele verkeerde vrienden bij Shepard op bezoek en zij verleiden hem zich te bedrinken op een afschuwelijke wijze. Laat op de zondagmorgen ontwaakte hij uit zijn roes. Ontzetting greep hem aan. Hij kon vanwege het late mor- genuur niet meer naar de kerk. Hij vluchtte het land in en kroop in het verborgene, de hele zondag. Gekweld door een zeer grote smart. Toen werden zijn zielsogen geopend om te zien "wat hij gedaan had" om te zien "de buitengewone zondigheid van zijn gehele leven" om te zien "de noodza- kelijkheid van berouw over al zijn zonden." Daar zo getuigt hij in de eenzaamheid, waar ik bevende lag als een misdadiger ontmoette ik de Heere, Die mij rechtvaardig had mogen afsnijden in het midden van al mijn zonden. En Hij deed het niet!

Toen kwam er in mijn hart zo'n droef- heid, dat ik zo gezondigd had en zo'n verontrusting over deze en andere zonden, dat ik besloot het verdere van mijn leven te mediteren over het kwaad der zonde en over het boze van zijn wegen." Maar zo zegt hij: "Toen had ik nog niet verkregen een ware zelfkennis, noch gezien de verborgen kwaden van mijn hart." Juist toen ver- achtte hij het dierbare bloed van Christus, toen hij besloot te mediteren

over het kwaad der zonde.

Echter onder een preek van dr. Preston over Romeinen 12:12: "Maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds", "doorboorde de Heere zo zegt hij zijn oren, dat ik begreep, wat hij predikte, de geheimen van mijn ziel werden voor mij opengelegd en de huichelarij van alle goede dingen die ik dacht dat ik in mij had of van alles wat ik gedaan had, zo alsof iemand het hem verteld had. Al de bedriegerijen van zijn hart. Al zijn verborgen zonden werden blootgelegd. "Ik werd bezet met de vreze des doods en de verschrikking van Gods toorn. Elke dag werd ik toen onderwezen betreffende mijzelf of de Goddelijke wet of de ijdele wereld, iets wat ik tevoren nooit had gezien. Dit vervulde mij met verbijstering en een alles verpletterende bekommernis."

Toen viel de duivel hem aan met de scherpste verzoeken. Hij werd aangevallen door het vreselijke atheïsme en het grootste ongeloof in de stukken der Verlossing. Hij twijfelde eraan of er wel een God was, of Christus wel de Messias was. Toen, juist toen de Heere hem elke dag onderwees. Andere religies krijgen bekoring voor hem. Hij vreesde soms de onvergefelijke zonde te hebben gedaan. Toen dacht hij overgegeven en verlaten te zijn. Overgegeven tot hopeloze afvalligheid en verwoesting. De verschrikkingen Gods kwamen in zijn hart als stromen vuurs. In deze opstandige twijfels en uiterste duisternis der ziel zag hij de vruchten van Gods eeuwige verwerping. Hij zag God aan als "een verterend vuur en een eeuwige gloed." Hij zag zichzelf als "een arme gevangene geleid tot dat vuur" toen hij dagelijks door de Heere onderwezen werd.

Hij werd verzocht om met Judas het vonnis vooruit te lopen. Acht maanden lang wordt hij gevoerd door de diepten des Satans. Maanden waarin deze vurige pijlen op hem werden afgeschoten en er geen hulp meer scheen voor zijn arme ziel bij God of bij de mens.

Hij was zeer bevreesd voor God, en zeer beschaamd om over deze dingen te spreken met enig christen.

Doch in de uiterste nood, niet wetende wat te doen, en niets aan enig mens te kunnen mededelen en zo alleen, kwam hem in de gedachten wat de Heere Jezus deed in Zijn uiterste doodstrijd. Toen bad Hij ernstig en een engel kwam neder om Hem te ondersteunen. Zo lezen wij: "Toen

zich afsluitende van alles viel hij neder in een uiterst zieltogende smeking. En "in gebed zijnde zag ik mij zo onheilig en God zo heilig dat mijn geest in mij bezweek." Hij bad zolang totdat hij niet meer kon bidden. "Toen aan het einde van het gebed vond ik de Heere, Die mij hielp, mij mijn onwaardigheid te doen zien wat betreft enige genade. En mij alleen op Hem te verlaten, opdat Hij met mij doen mocht, wat Hij begeerde."

Dan beginnen de verschrikkingen des Heeren tot bedaren te komen. Er komt een billiking, een aanvaarding van het verdoemend recht des Heeren. Enige genade om zich alleen te verlaten, op Hem, opdat de Heere met mij doen mocht wat Hij begeerde. Tot die tijd met niets dan zonde, schuld, ongerechtigheid, godslasterlijke gedachten bezig, en nu met heerlijkheid, majesteit en een licht dat mij volkomen overreedde. En toch een mens die in zichzelf stond en niet in Christus Jezus. Toch iemand waarvan Thomas Shepard zo overtuigend schrijft in de Gezonde Gelovige die wel komt tot Christus maar niet met een volkomen hart.

Echter onder een preek van dr. Preston uit 1 Korinthe 1:30 "Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing" werd Shepard getoond, dat er in Christus een volkomen en overvloedige voorziening is voor al onze geestelijke gebreken. Christus werd boven alles dierbaar voor mijn ziel. Hij beleefde "dat zovelen Hem ontvingen hun gegeven was kinderen Gods te worden." Toen gevoelde hij een hart om Christus te ontvangen met ledige handen. Hij ontving vrede. Zelf zegt Thomas Shepard: "Of-

schoon Christus mij vaak aangeboden was in de prediking van menige leraar, indien de mensen Hem als hun Heere en Verlosser wilden ontvangen, hij toch zijn hart altijd onwillig had bevonden Christus te aanvaarden op die voorwaarden."

Mr. Thomas Shepard aanvaardde zijn ambt in de dagen van Jacobus I die in 1603 koningin Elisabeth was opgevolgd. Hij was de zoon van Maria Stuart de grootste tegenstandster van John Knox. Jacobus I wenst één leer, één kerkelijke orde, één religie, de leer van de Anglicanen zonder daarin de leer en het standpunt van de puriteinen.

Het Schotse Presbyterianisme, het Sanhedrin, zoals hij het noemt, heeft evenveel met het koningschap gemeen, als God met de duivel. Vandaar dat het een onbegrijpelijk wonder was, dat op aandringen van de puriteinen de Bijbel opnieuw werd vertaald. (King James Version) Het is een uitstekende vertaling alhoewel later de godzalige John Livingstone de Statenvertaling de beste vertaling van het Woord des Heeren vindt.

Gedurende de jaren 1610-1625 krijgen de puriteinen een betrekkelijke rust, maar onder aartsbisschop William Laud breekt de vervolging los tegen allen die zich niet conformeren aan zijn opvattingen. Honderden predikanten worden ontslagen. Juist in die tijd vangt Thomas Shepard de bediening in Woord en Sacramenten aan.

Deze korte levensschets met enige bijzondere aantekeningen uit Thomas Shepards geestelijke leven dient om bepaalde passages uit de Gezonde Gelovige goed te verstaan.

(wordt vervolgd)

ds. J. Veenendaal, Katwijk aan Zee

Nederlandse Geloofsbelijdenis (46)

Kenmerken der ware Christenen

Vanuit artikel 29 hebben we vorige keer de kenmerken van de ware Kerk gezien. Zij werden beleden overeenkomstig Gods Woord. Voor het geloof kan er maar één richtsnoer zijn om te onderscheiden, waar de ware Kerk is: Gods eigen Woord. Het komt ook in onze tijd openbaar, dat dit vaak niet in de eerste plaats gezocht wordt. Men laat de keuze van de kerk meer afhangen van wat de moderne mens aantrekt! We moeten dáár zijn, waar tegevoel gekomen wordt aan allerlei wat

die mens begeert: een korte dienst met weinig Woordbediening en veel liturgie. Naar de zuivere bediening van Gods Woord worden ten diepste niet gevraagd. Het is juist, omdat onze belijdenis weet het Woord Gods méé te hebben, dat het hier zo positief spreekt: "Hierdoor kan men zekerlijk de ware Kerk kennen en het komt niemand toe, zich daar van te scheiden."

We zullen nu verwachten dat we van de kenmerken der ware Kerk direct overgaan naar die van de valse Kerk.

Het gebeurt echter niet zo. Tussen de belijdenis van de kenmerken der ware Kerk en die van de valse gaat artikel 29 de kenmerken noemen van de ware christenen. Vrij uitvoerig worden zij hier getekend.

Op zichzelf zou het niet nodig zijn geweest om in dit artikel deze kenmerken te vermelden. Men zou kunnen zeggen dat ze in het voorgaande van onze belijdenis al naar voren zijn gekomen. Daarbij kan ook nog opgemerkt worden, dat ze niet beslissend zijn voor het onderwerp waarover het gaat: het onderscheid tussen de ware en valse Kerk. Het gaat ook hier duidelijk niet om een ander kenmerk van de ware Kerk! Zo wordt dit gedeelte in de praktijk wel eens gebruikt. Men volgt die groep, waar men de meeste kinderen Gods acht te zijn. In deze verwarrende tijd is het soms ook nog goed te begrijpen. Niettemin is het ten onrechte. Ook de kinderen Gods kunnen zich vergissen!

We mogen toch dankbaar zijn, dat hier aandacht besteed wordt aan de vraag, waaraan de levende leden van de Kerk te kennen zijn. Onze belijdenis kan het eenvoudig niet laten om er iets van te zeggen. Waar de merktekenen van de ware Kerk zijn, is dit juist een dringende zaak of we persoonlijk behoren tot de Kerk. Zo belijdt toch ook Zondag 21 in onze Heidelbergse Catechismus het: "en dat ik daarvan een levend lidmaat ben". Het is niet vanzelfsprekend, als we in de Kerk zijn, dat we ook ván de Kerk zijn. Er zijn dode en levende ranken. De dode ranken worden weggenomen. Alleen de levende dragen vrucht.

Zo willen we letten op dit gedeelte: "En aangaande degenen, die van de Kerk zijn, die kan men kennen uit de merktekenen der Christenen: te weten uit het geloof, en wanneer zij, aangenomen hebbende de enige Zaligmaker Jezus Christus, de zonde vlieden en de gerechtigheid najagen, de ware God en hun naaste liefhebben, niet afwijken noch ter rechter-, noch ter linkerhand en hun vlees kruisigen met zijn werken. Alzo nochtans niet, alsof er nog geen grote zwakheid in hen zij; maar zij strijden daartegen door de Geest al de dagen huns levens nemende gestadiglijk hun toevlucht tot het bloed, de dood, het lijden en de gehoorzaamheid des Heeren Jezus, in dewelke zij vergeving hunner zonden hebben, door het geloof in Hem."

Uit het geloof

Het is opvallend hoe eenvoudig of

onze belijdenis spreekt van de merktekenen der ware christenen. Er wordt geen theologisch-wetenschappelijke verhandeling gegeven. Hier gaat het om de praktijk van het geestelijk leven. Dat is het leven uit het ware geloof. Daar begint het hier ook mee. Het geloof is hier zélf het eerste kenmerk dat genoemd wordt. Zo begint ook artikel 12 (Dordtse Leerregels I): de vruchten der verkiezing met het ware geloof in Christus. Hier kan dat zeker niet uitblijven. Het gaat om het levend-lidmaat zijn van de Kerk, die toch de vergadering van de ware Christ-gelóvigen is. Het geloof in de volle zin is het geheim van het wezenlijk daarbij behoren.

We zullen het moeten verbinden met wat er even verder staat: "aangenomen hebbende de enige Zaligmaker Jezus Christus". Dat is vrucht van het werk van de Heilige Geest. Hij ontsteekt in de harten het oprecht geloof, zoals het al in artikel 22 is beleden. Het gaat hier niet om een soort aannemen, dat Jezus voor ons heeft voldaan zonder meer. Wat hier staat van het aannemen van de enige Zaligmaker kunnen en mogen we niet anders lezen dan tegenover de diepe achtergrond van eigen schuld en onmogelijkheid. De Heilige Geest ontdekt die achtergrond in het hart en leven en doet uitgaan naar de grote verborgenheid van zalig-worden alleen door deze Zaligmaker. Het behoort tot het "eigenlijke" van het geloof, dat Christus als zodanig omhelsd wordt met verlies van eigengerechtigheid.

Ook gaat het hier niet om het al-of-niet geöfend zijn van dat geloof. Daar is verschil in mate, in helderheid. Maar het gaat wel om de waarheid van dat geloof. Juist om wat er volgt kan hier niet bedoeld zijn: een enkel historisch geloven, een tijdgeloof of een wondergeloof. Deze missen de vruchten, die hier zo duidelijk worden omschreven.

De vruchten des geloofs als merktekenen

't Heeft wat te zeggen, dat in artikel 29 de vruchten des geloofs zo breed worden uitgewerkt. Aan die vruchten is het inderdaad te merken wie de ware Christenen zijn! Hier wordt geen wettische wandel bedoeld. Alleen de passages al van het "liefhebben van God en de naaste", van "het kruisigen van eigen vlees" spreken er tegenin. Het gaat hier om het leven der bekering tot God, om de ware heiligmaking. Het vlieden van de zonde, het

najagen van de gerechtigheid, het liefhebben van de ware God en de naaste openbaren dat. Levende lidmaten zijn te kennen in een leven dat niet zichzelf bedoelt maar God en hun naaste. Dat is het leven uit de Christus. Het moet vooral benadrukt worden, dat het in dit verband hier ook zó staat: "aangenomen hebbende de enige Zaligmaker.." en dán deze vruchten. Alleen in de geloofsvereniging met Hem door de Heilige Geest komen zij zo uit.

Is het niet beschamend, hoe sterk of hier de vruchten des geloofs worden benadrukt? Helaas is dat onder ons vaak niet zo. Menigeen wordt voor een "werkheilige" aangezien als hij het daar over heeft. Iets anders is het, dat zichzelf zó niet aanprijzen, die wezenlijk dit leven kennen. Toch ..is er in hen een heilige drang om zo openbaar te mogen komen. Het tere leven is er, dat enerzijds beleeft: zonder Mij kunt gij niets doen en anderzijds bidt: Heere dat ik vruchtbaar mag zijn tot Uw eer!

Niet afwijken....

Er staat hier een uitdrukking die onder ons nogal eens gebruikt wordt: "niet afwijken, noch ter rechterhand, noch ter linkerhand". Soms hoor je die uitdrukking zó verklaren: "het middenhouden, niet teveel afwijken naar rechts of naar links in leer en leven". Ik denk dat het daar niet om gaat, maar dat hier zo gesproken wordt overeenkomstig de bedoeling van Gods Woord. We lezen namelijk deze zelfde woorden in Jesaja 30:21: "En uwe oren zullen horen het woord desgenen, die achter u is zeggende: dit is de weg, wandelt in dezelve, als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand". Het gaat daar over het gaan op de rechte weg. Onze kanttekenaren zeggen: "de weg die ten hemel leidt". En van het betreffende gedeelte van deze tekst zeggen zij: "zo haast als gij van de rechte weg zoudt aftreden zal de Heere met de staf Zijns Woords wederom op de rechte weg brengen." Het gaat dan om de geestelijke leiding op de rechte weg, die vrucht zal dragen in een wakend leven in verbondenheid aan de Heere.

Dat is toch zeker ook een merkteken van het levend lidmaatschap.

Grote zwakheid en blijvende strijd

Het laatste gedeelte van de tekening van de levende lidmaten spreekt wel het allermeest. Het laat ook wel het meest zien, dat het niet gaat om gear-

riveerde belijders, die geen strijd meer overhouden. Eerst wordt gewaagd van de grote zwakheid, die in hen is. Juist als het gaat om de vruchten der bekering, om het leven der heiligmaking, komt dit uit. Zo is de praktijk van het waarachtige leven dat God werkt. Eerlijk wordt het hier beleden, dat zij zwak zijn. De Kerk des Heeren is niet volmaakt. De levende leden zijn het aan deze zijde ook niet. Het vlees probeert iedere keer weer op te komen. Er is een vermaak in Gods Wet naar de inwendige mens, maar toch is er de lust tot de zonde, het struikelen, soms zelfs het vallen in de zonde. We voelen in de bewoording van artikel 29 het innerlijk leedwezen doorklinken. Het is maar geen dode constatering, zoals bij het spreken over eigen zwakheid maar al te veel gebeurt. Dan kan er zelfs heimelijk nog een zeker genoegen in schuilen dat men zo is. Zo kan de zonde aan de hand gehouden worden onder veel vrome betuigingen. We moeten hier daarom het geheel lezen. Niet de betuiging over de zwakheid op zichzelf is het merktken van de ware christen. Zo kan het schijn geloof ook voor de dag komen! In het leven van de ware gelovige werkt de Heilige Geest. Die Geest doet strijden tegen de zonde. Daar is de strijd tussen de Geest en het vlees. Die Geest drijft ook telkens opnieuw uit naar de Christus. Om de toevlucht

te nemen tot Zijn verdiensten, waarin de vergeving van hun zonden wordt gekend.

Rijk zijn hier bepaalde uitdrukkingen zoals "al de dagen huns levens" en "gestadiglijk", terwijl ook de verdienste van Christus zo bijzonder omschreven wordt: "tot het bloed, de dood, het lijden en de gehoorzaamheid van Hem". Het gaat om de gedurige oefening des geloofs in de weg van de bekering, waarbij het werk van Christus steeds meer betekenis krijgt en gekend wordt. Het is haast verleidelijk om zulke zaken nog nader uit te werken, maar zij zullen ieder, die waarachtig God vreest, niet onbekend zijn. Het is alles vol van de praktijk van het leven der genade.

Zelfbeproeving

Er wordt heel wat gestreden over de noodzaak van de zelfbeproeving en hoe we die moeten zien. Het zal voor ons duidelijk moeten zijn dat onze belijdenis er geen vraag van maakt of de rechte zelfbeproeving juist binnen de gemeente een plaats moet hebben. Wat in de belijdenis zo duidelijk beleden wordt, zal in de prediking niet achterwege kunnen blijven! Gelukkig die deze prediking als een voorrecht ervaart om door Woord en Geest langs rechte wegen onderwezen te worden.

D. Slagboom.

Jaarvergadering G.O.L.V. 1992

Datum: D.V. dinsdag 29 december 1992

Vergaderplaats: aula VWO-afdeling s.g. "De Driestar", Ronsseweg 552, Gouda

Spreker: dhr. W. Visser uit Nunspeet
Onderwerp: "Reformatische scholen.....planthoven van Christus?"

Ontvangst: 9.30 uur - gratis koffie

Aanvang: 10.00 uur precies

UITNODIGING

Ook in het schooljaar 1992-1993 hopen wij onze traditionele jaarvergadering te houden. Op D.V. dinsdag 29 december, na de Kerst dus, hopen wij u allen in Gouda te ontmoeten. Dit keer willen wij met nadruk diegenen uitnodigen, die om welke reden dan ook de jaarvergadering tot op heden nauwelijks of zelfs helemaal niet bezochten.

Samen staan wij voor de uiterst belangrijke en verantwoordelijke taak om kinderen voor te gaan, voor te

leven en ze de Bijbelse waarden en normen in te scherpen. Mede daarom is het onderwerp voor onze bijeenkomst toegesneden op het samen voor en met elkaar leven en werken met onze kinderen vanuit Bijbels perspectief. De titel van het referaat luidt: "Reformatische scholen.....planthoven van Christus?"

In ruim 70 jaar tijd zijn er meer dan 180 scholen voor reformatisch onderwijs gesticht. Scholen voor basisonderwijs, voor voortgezet en speciaal onderwijs, terwijl ook MBO-en HBO-voorzieningen gerealiseerd zijn.

De zorg over de identiteit van onze scholen hoort nadrukkelijk ons een zorg te zijn. In deze tijd van allerlei turbulente ontwikkelingen betreffende alle facetten van het leven, dienen wij opmerkzaam te zijn. Daarbij hoort een kritische instelling ten opzichte van de grondslag van al ons handelen en denken. Handelen wij wel echt vanuit een

Bijbels onderbouwde visie?

Gevaren van buitenaf, maar vooral ook van binnenuit bedreigen ons en onze kinderen. En daardoor wordt het onderwijs zwaar op de proef gesteld. Ezechiël 33 handelt over de plicht van een getrouwe wachter. Deze wachter blaast de bazuin, wanneer hij het zwaard, het gevaar ziet komen. We dienen er allen van doordrongen te zijn, dat we steeds alert moeten blijven en de Bijbelse vermaningen en waarschuwingen ter harte moeten nemen. Nadenken over het genoemde onderwerp is voor ons allen noodzakelijk.

De heer W. Visser, adjunct-direkteur van de Eliëzer- en Obadjaschool voor speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs in Zwolle is bereid gevonden het woord te voeren op onze jaarvergadering. Van harte dringen we er bij u op aan uw plaats niet leef te laten staan. D.V. tot ziens!

Namens het bestuur van de G.O.L.V.:

Drs. J. Schipper (voorzitter)

M. Last (secretaris)

Saldenuscollege

Het Saldenuscollege is een school-voor Middelbaar Beroepsonderwijs met de sectoren:

- * Dienstverlening en Gezondheidszorg Onderwijs
- * Economie
- * Techniek

Elke sector kent een aantal opleidingen van verschillende studieduur.

Eénjarige opleiding:

- Oriënteren en Schakelen

Tweejarige opleidingen:

- Korte opleiding Verzorging (K-VZ)
- Korte opleiding Bedrijfsadministratie
- Korte opleiding Metaal
- Korte opleiding Elektrotechniek/Elektronica

Driejarige opleidingen:

- Verzorging (VZ)
- Activiteitenbegeleiding (AB)
- Agogische Werk (AW)
- Bedrijfsadministratie (BA)
- Commerciële Dienstverlening (CD)

Secretariaat (SE)

Vierjarige opleidingen:

- Werktuigbouwkunde
- Bouwkunde
- Elektrotechniek

Wilt u persoonlijke informatie, bezoek dan de Open dag-avond op D.V. 4 februari 1993 van 14.00-22.00 uur.

Adres: Utrechtseweg 230, 3818 ET
Amersfoort. Tel. 033-680808
Het college gaat uit van de Vereniging
voor Voortgezet Onderwijs op Refor-
matorische Grondslag te Amersfoort.

Boekbesprekingen

Bij uitgeverij "De Vuurbaak" te
Barneveld verscheen een leuk jeugd-
boek in de serie "Chris en Jorieke"
getiteld "Kerkroef in Maastricht" van
de hand van Bert Wiersema. In werke-
lijkheid zal het wel nooit zo gebeuren,
maar toch zal de jeugd dit spannende
boek wel weten te waarderen. Het is
deel 4 in de serie, telt 104 pagina's en
kost f 14,90.

In de serie "Christelijke opvoeding"
verscheen het tweede deel getiteld:
"Met vallen en opstaan". Het gaat
over de periode van kort na de
geboorte tot de tweede verjaardag van
het kind. In diverse bijdragen wordt
de ontwikkeling van het kind in de
leeftijd van 0-2 jaar weergegeven.
Waardevolle opmerkingen en aanwij-
zingen zijn te vinden in dit boek. Ieder
die kleine kinderen heeft of gehad
heeft zal bepaalde problemen en zor-
gen herkennen. Ook worden er vanuit
de Bijbel richtlijnen gegeven voor de
godsdienstige opvoeding van het
kind. De eindredactie is verzorgd door
dr. J. Stolk. Het boek bevat 143 pag.,
kost f 24,50 en is uitgegeven bij uit-
geverij J.J. Groen en Zoon te Leiden.

A.v.H.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van
de bemiddeling voor Kraam- en/of
Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg
nodig en u bezit geen TV, bel dan
gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

BROCHURES over BIJBELVERTALING

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 2809, 4140 WB LEERDAM

Voor AL uw: boeken - bijbels - CD's kantoorartikelen

Uw adres:

BOEKHUIS het KOMPAS
SCHERPENZEEL
Dorpsstraat 164, 03497-4355

Vakantie op Texel

Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning...
U vindt het allemaal op Texel.
Bel ons en reserveer een bungalow of sta-
caravan voor uw vakantie in eigen sfeer!

vakantieoord
De Verrassing
Oosterend, 02220-18391

WOORD & DAAD

FINANCIËLE ADOPTIE

Geven doet
kinderen leven

Miljoenen kinderen in
ontwikkelingslanden
leven dagelijks in een
onbeschrijflijke nood.
Een pennestreek en u brengt
daar verandering in.
Breng hoop en zonneschijn
in een kinderleven!

Tel. 01830-24288
Gironr. 30.20.900
Bankrek.nr. ABN/AMRO 50.98.11.566

Ja, ik wil meedoen met de financiële adoptie en sponsor
worden van een kind

- ☐ groepsadoptie à f 37,50 per maand
- ☐ individuele adoptie à f 40,- per maand
- ☐ graag eerst meer informatie (01830-24288)

Naam :

Adres :

Postcode :

Woonplaats :

Zenden aan:

Woord en Daad, Postbus 560, 4200 AN Gorinchem

LV-FONDS

Zojuist is verschenen de 2e herziene druk van
'De troost der verkiezing'
(Een pastorale behandeling van de Dordtse Leerregels)

Het is een standaardwerk van drie delen over de Dordtse Leerregels van wijlen ds. L. Vroegindewey.

In zeer korte tijd was de 1e druk uitverkocht. Het is op aandringen van niet weinigen, dat wij, gezien onze eerdere advertenties, besloten hebben alsnog een herdruk te verzorgen. De prijs blijft f 105,-. Het wordt franco thuisbezorgd!

Het prekenboek: **'Zie het Lam Gods'** van ds. L. Vroegindewey is uitverkocht. Deze boeken zijn (evt. nog) verkrijgbaar in de boekhandel. Vul nu het onderstaande strookje in en doe dit in een envelop. Stuur de envelop zonder postzegel naar het volgende adres:

STICHTING LV-FONDS, Antwoordnummer 626, 2980 WE Barendrecht.

U kunt ook telefonisch bestellen

STICHTING LV-FONDS, Postbus 372, 2990 AJ Barendrecht, 01806-14157/20598.

.. ex. 'De troost der verkiezing'

Naam:

Adres:

Postcode/Woonplaats:

